

Filmska recenzija

Carsko putovanje

Dokumentarni film „La Marche de l'empereur“ ili „Carsko putovanje“ priča je o životu, ljubavi i smrti, o hrabrosti, borbenosti, zajedništvu i preživljavanju pingvina. Redatelj filma je francuski biolog Luc Jacquet koji je godinu dana snimao na Antarktici, u blizini francuske istraživačke postaje na obali Adeline zemlje. Radnja prati godinu dana života kolonije Aptenodytes forsteri ili carskih pingvina. Film je nastao prema izvornom scenariju Luca Jacqueta, a traje 75 minuta.

Film započinje početkom polarne zime, kada pingvini marširajući kreću na put dug 70 milja do mjesta na kojem će stvoriti potomstvo. U istom danu pingvini iz svih dijelova Antarktike, vođeni nekim unutarnjim kompasom, dolaze na mjesto gdje su rođeni te pronalaze partnera s kojim će brinuti o potomstvu sljedećih 8 mjeseci. U svibnju ženke predaju jaje mužjaku i odlaze na dalek put do oceana kako bi pronašle hranu; no, moraju biti vrlo oprezne jer im prijete opasnost od njihovog predatora, foke leoparda. Mužjak za to vrijeme ostaje 125 dana čuvati jaje. Dolazi najgora oluja i temperatura se spušta na -80°C , no mužjaci odolijevaju svim nedaćama; stvaraju skupinu kako bi im bilo toplije, a svaki od mužjaka neko vrijeme provede u središtu skupine gdje je najtoplije. U srpnju se izleže mladunče pingvina kojemu je hitno potrebna hrana, te se ženke moraju vratiti tijekom idućih 48 sati; ako zakasne, mladunče će uginuti. Kada se ženke vrate, prepoznaju svog partnera na temelju glasanja te prvi put ugledaju svoje mladunče koje mužjak-otac predaje ženki-majci, jer sada je na njoj red da ga nahrani i zaštiti od hladnoće. Prije nego ode na put dug 70 milja kako bi pronašao hranu, otac i mladunče dirljivo se promatraju prije rastanka, a otac pokušava zapamtiti glasanje svoga mladunca kako bi ga prepoznao prilikom povratka.

Temperature i dalje padaju, počinju prvi vjetrovi i oluje, za mnoge mladunce to može biti kobno. Njihove majke pokazuju tugu i nepodnošljivost gubitka mladunca na nezamisliv

način: pokušavaju ukrasti tuđe, no skupina to ne dozvoljava. Mladuncima prijeti opasnost i od ptica grabežljivica koje traže plijen. Očevi se vraćaju i pokušavaju na temelju glasanja prepoznati svog mladunca, a iscrpljene majke ponovno odlaze po hranu.

Obitelj pingvina bit će još zajedno, a kako se led topi, svatko će otići svojim putem.

U prosincu mladi napuštaju mjesto gdje su rođeni i odlaze u ocean, gdje će provesti 4 godine; kada na kraju pete godine započnu hladni dani, izaći će iz oceana te marširati kao i njihovi preci već stoljećima, otkad su odlučili živjeti i voljeti na najhladnijem mjestu na Zemlji.

Tema filma je život pingvina i borba za opstanak.

Sadržaj filma veoma je zanimljiv, uzbudljiv, intrigira i pobuđuje interes jer većina od nas do sada nije znala kako žive pingvini, u kojim uvjetima, u kojim opasnostima. O njima smo znali da su simpatične i umiljate životinje, ali njihov život, koji je prepun odricanja u borbi za opstanak, nismo mogli niti zamisliti. Mnogo je zanimljivosti u filmu koje smo imali prilike naučiti: pingvini mogu 50 minuta držati dah ispod vode, roniti na dubini od 1700 stopa, svake godine u ožujku kreću na put, mužjaci 125 dana provedu bez hrane, prosječna temperatura na Antarktici je -58°C , vjetar puše 100 milja na sat...

Radnja filma je spora i rastegnuta, a tome pridonose dugi i otegnuti kadrovi (npr. kadrovi koji prikazuju sante leda, polarnu noć, zalazak sunca, pingvine u maršu ili u skupini tijekom oluje).

Za razvoj radnje ključan je odnos između pingvina, osobito mužjaka i ženke koji ravnopravno brinu o mladuncu.

Film je sniman iz različitih kutova (rakursa), a objekti su snimani s različite udaljenosti (planova).

Planovi koji se pojavljuju u filmu su: total plan (sante leda), polutotal (pingvini kreću na put u maršu), srednji plan (pingvin «od glave do pete»), detalj plan (pingvinovo oko), krupni plan

(pingvinova glava) itd.

Kutovi snimanja (rakursi) koji se pojavljuju u filmu su: normalni rakurs (santa leda), donji rakurs ili žablja perspektiva (nebo, glava pingvina odozdo), gornji rakurs ili ptičja perspektiva (zbor pingvina) itd.

Glazba prati radnju filma, ali ne kontinuirano. Upečatljiva je i ima funkciju u nekim ključnim, posebnim trenucima sreće (majka prvi put ugleda mladunče), radosti i humora (mladunci uče hodati), tuge (jedno je mladunče uginulo). Glazba najavljuje sadržaj, odnosno sretne ili tužne trenutke u filmu (npr. idiličnost obiteljskog zajedništva, rastanak obitelji i napuštanje mjesta rođenja). Dramatična glazba u funkciji je povećavanja napetosti i dramatičnosti radnje (npr. trenutci kada foke leopardi love plijen u dubinama oceana).

Tonsku stranu filma, osim glazbe, čine i različiti zvukovi i šumovi (npr. glasanja pingvina i ptica grabežljivica, šum vjetra i oluje...).

Film je u cijelosti sniman u vanjskom prostoru (eksterijeru): prostranim dijelovima Antarktike u doticaju s oceanom.

Dokumentarni film „Carsko putovanje“ ispunio je sva moja visoka očekivanja te me potaknuo na razmišljanje o mnogim životnim pitanjima (npr. pitanju odgovornosti, brige o potomstvu, požrtvornosti, zajedništvu...). Film nam poručuje da je zajedništvo dio našega života te da trebamo djelovati kao zajednica, biti jedni drugima prijatelji, podrška, ali ne samo u trenucima radosti i sreće, već i u nevoljama i tuzi. Film preporučujem djeci i odraslima jer iz njega možemo naučiti životne lekcije za sve godine života.

O kvaliteti i vrijednosti ovog filma svjedoče i mnogobrojne nagrade koje je osvojio: Oscar (2006.) za najbolji dokumentarni dugometražni film, nagrada Udruženja filmskih kritičara i Udruženja jugoistočnih filmskih kritičara za najbolji dokumentarni film, César za najbolji zvuk itd.

Doris Mašić, 8. a
Voditeljica: Sanja Biškup, prof.